

LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA LATVIJOS RESPUBLIKOJE

Aktualios ekonominės informacijos suvestinė

2019 m. birželio mėn.

DATA	PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	PASTABOS
Lietuvos eksportuotojams aktuali informacija		
	Prekyba. Per pirmus 2019 m. 4 mėn. LV eksportas išaugo 3,4% ir siekė 4,132 mlrd. EUR. Importas augo 7,4% ir siekė 4,989 mlrd. EUR.	
Transportas/Energetika		
	Dujų sektorius. LV dujų perdavimo sistemos operatorės ir Inčukalnio dujų saugyklos valdytojos <i>Conexus Baltic Grid</i> apyvarta 2019 m. I ketv. sumažėjo 14% ir siekė 17,766 MEUR. Pelnas sumažėjo net 30,3% iki 6,337 MEUR. Tokius rezultatus daugiausiai lėmė santykinai šilta žiema, kas sumažino dujų paklausą.	
	Elektros sektorius. Birželio 19 d. LV energetikos ministras R. Nemiro nušalino valstybinio energetikos koncerno „Latvenergo“ tarybą visa sudėtimi ir ją pakeitė laikinąja. Priėmęs tokį sprendimą ekonomikos ministras pareiškė, jog norėtų, kad „Latvenergo“ taryba dirbtų efektyviau ir aktyviau, taip pat sparčiau spęstų tarifų politikos klausimus, ją sudarytų „ekspertai, kurių kiekvienas būtų atsakingas už savo sritį“. Premjeras K. Karinš netrukus pareiškė laukiantis paaiškinimų dėl tokio sprendimo. Anot jo, toks R. Nemiro sprendimas neatitinka efektyvaus valdymo principų, yra skubotas ir neapgalvotas, jo prielaidos neaiškios. Teisingumo ministras J. Bordans taip pat nepritaria sprendimui nušalinti „Latvenergo“ tarybą. Jo teigimu, klausimas nebuvo aptartas valdančiosios koalicijos taryboje. UR ministras E. Rinkevičs priminė, jog EBPO nare tapdama LV įsipareigojo stiprinti valstybinių įmonių profesionalų ir politiškai neutralų valdymą. Per šių metų 5 mėn. elektros generacija LV sumažėjo 25,2%. Iš viso per šį laikotarpį buvo pagaminta 2,677 GWh elektros energijos.	
	Sinchronizacija. Birželio 20 d. Briuselyje LV premjeras K. Karinš kartu su LT prezidentu, EE ir PL premjerais ir EK vadovu pasirašė politines gaires dėl Baltijos šalių elektros tinklų sinchronizacijos su kontinentine Europa. Dokumente pirmą kartą įtvirtintas galutinis sinchronizacijos terminas. Sutarta, kad šis regionui strateginės reikšmės projektas turi būti baigtas vėliausiai iki 2025 m. Gairėse taip pat nustatytas konkretus sinchronizacijos darbų įgyvendinimo tvarkaraštis.	
	Oro transportas. Per 2019 m. 5 mėn. keleivių skaičius Rygos oro uoste išaugo 9,2% iki 2,793 mln. lyginant su tuo pačiu laikotarpiu pernai. 2019 m. sausio-gegužės mėn. LV nacionalinio oro vežėjo airBaltic paslaugomis naudojosi 17,1% keleivių daugiau nei tuo pačiu metu 2018 m. (iš viso 1,701 mln. keleivių).	

	<p>Jūrų transportas. LV uostuose 2019 m. sausio-gegužės mėn. buvo perkrauta 27,508 mln. t. krovinių, t.y. 1,6% daugiau nei tuo pačiu metu pernai. Toliau dominavo birūs kroviniai – 15,666 mln. t. (+6,6%). Didžiąją dalį sudarė akmens anglis – 8,197 mln. t. (+4,4%). Skystų krovinių apimtys sumažėjo 7,9% iki 6,294 mln. t.</p> <p>Per šių metų 5 mėn. krovos apimtys Rygos uoste sumažėjo 7,9%. Iš viso per šį laikotarpį buvo perkrauta 13,5 mln. t. krovinių. Uosto atstovai pažymėjo, kad krovinių sumažėjimą lėmė mažesnės naftos produktų krovos apimtys ir anglių nukreipimas į kitus LV uostus.</p>	
	<p>Geležinkeliai. Per šių metų 5 mėn. krovinių pervežimai LV sumažėjo 6,1%. Iš viso buvo pervežta 18,611 mln. t. krovinių. Tarptautiniai krovinių pervežimai mažėjo 6,2% ir siekė 18,105 mln. t.</p>	
Turizmo sektoriui aktuali informacija		
Bendra ekonominė informacija rezidavimo šalyje		
	<p>Latvija-Estija. Birželio 3 d. Jūrmaloje įvyko dvišalis LV ir EE UR ministrų susitikimas. Jo metu aptarti svarbiausi dvišalio ir regioninio bendradarbiavimo bei saugumo politikos klausimai. LV UR ministras E. Rinkevičs pažymėjo, kad LV ir EE aktyviai bendradarbiauja įvairiose srityse, įskaitant ekonominius santykius. Jis išreiškė norą stiprinti ir diversifikuoti sektorinį bendradarbiavimą geriau panaudojant inovacijas ir naujas technologijas. Ministras pažymėjo, kad reikalinga glaudesnė veiksmų koordinacija mokesčių politikos srityje, ypač kalbant apie akcizų politiką. Sutarta, kad būtų naudinga organizuoti konsultacijas tarp Finansų ministerijų. Aptartas infrastruktūros projektų įgyvendinimo klausimas, įskaitant pažangą įgyvendinant Rail Baltica projektą.</p>	
	<p>Latvija-Rusija. Birželio 3 d. Jūrmaloje E. Rinkevičs susitiko su RU UR viceministru A. Pankin. LV UR ministras pažymėjo, kad RU yra svarbi LV prekybos partnerė ir išreiškė interesą išlaikyti pozityvias tendencijas vystant ekonominius santykius, ypač tranzito ir turizmo srityse. Jo teigimu, LV mato potencialą stiprinti ekonominius ryšius tarp abiejų šalių regionų. E. Rinkevičs atkreipė dėmesį į tai, kad neseniai buvo parengtas susitarimas dėl regioninio bendradarbiavimo tarp LV ekonomikos ministerijos ir Kalugos srities, nemažai regioninių susitarimų jau dabar yra sėkmingai įgyvendinami. Buvo aptartas LV-RU TVK darbas.</p>	
	<p>Latvija-JAE. Birželio 7 d. LV UR ministras E. Rinkevičs Bratislavoje susitiko su JAE valstybės ministru užsienio reikalams A. Mohammed Gargash. E. Rinkevičs patvirtino, kad LV dalyvaus Expo 2020 Dubajuje. Jis taip pat paragino pradėti derybas dėl dvišalės investicijų apsaugos sutarties pasirašymo.</p>	
	<p>Latvija-Moldova. Birželio 28 d. E. Rinkevičs lankėsi MD, kur susitiko su šios šalies prezidentu I. Dodon, premjere M. Sandu, parlamento vadove Z. Greceanii ir UR ir europinės integracijos ministru N. Popescu. Susitikimų metu aptarti dvišaliai LV-MD santykiai, pasidžiaugta augančiu ekonominiu bendradarbiavimu. E. Rinkevičs pasiūlė artimiausiu metu surengti LV-MD TVK posėdį Rygoje. Jo teigimu, LV mato perspektyvas plėtoti bendradarbiavimą transporto sektoriuje ir svarstys galimybes atnaujinti tiesioginius skrydžius, taip pat skatins bendradarbiavimą tarp LV ir MD valstybinių geležinkelio įmonių. Anot UR ministro, MD yra svarbi LV farmacijos ir maisto pramonės rinka.</p>	

	<p>Ekonomikos augimas. Centrinis statistikos biuras informavo, kad Latvijos BVP 2019 m. I ketv. augo 3% lyginant su praėjusių metų I ketv. BVP einamosiomis kainomis sudarė 6,8 mlrd. EUR. Prekių ir paslaugų eksportas išaugo 3,6%, importas sumažėjo 0,8%. Lyginant su 2018 m. IV ketv. LV ekonomika išaugo 0,1%.</p> <p>LV centrinis bankas sumažino šių metų BVP augimo prognozes nuo 3,5% iki 2,9%. Pažymima, kad 2018 m. buvo labai sėkmingi LV ekonomikai, augimą daugiausiai lėmė statybų ir ICT sektoriai. Banko vadovo I. Rimševičs teigimu, ekonominis augimas pasiekė piką ir ateityje augimo tempai lėtės. 2019 m. I ketv. LV BVP išaugo 3,2 %, t.y. 0,1% mažiau lyginant su 2018 m. IV ketv. LV centrinis bankas prognozuoja, kad vidutinė metinė infliacija LV šiais metais sieks 2,9%.</p> <p>LV finansų ministerija 2020 m. BVP augimo prognozes sumažino nuo 3% iki 2,8%. Šių metų ekonomikos augimo prognozės išlieka nepakitę – 3,2%. Pažymima, kad ekonomikos sulėtėjimą per pirmą šių metų ketvirtį daugiausiai sąlygojo dėl oro sąlygų sumažėjęs dujų ir elektros suvartojimas bei mažesnės transakcijos nekilnojamo turto rinkoje. Kiti sektoriai rodė stabilų augimą.</p>	http://leta.lv/eng/home/important/13415430-300B-3A8B-077A-DA008BF05488/
	<p>EK rekomendacijos. Naujausiose EK rekomendacijose LV raginama sumažinti mokesstinę naštą žemiausias pajamas gaunantiems asmenims, spręsti socialinės atskirties problemą. Pažymima, kad būtina toliau tęsti priemonių, nukreiptų prieš kovą su pinigų plovimu, įgyvendinimą.</p>	
	<p>TVF. TVF misijos LV baigiamajame ataskaitoje teigiama, kad LV ekonomika yra stabili, tačiau ją gali neigiamai paveikti demografinės problemos, išoriniai faktoriai ir finansinės reputacijos rizika. Pažymima, kad mažėja užsienio skolos našta. Prognozuojama, kad ekonomikos augimas dėl išorinių veiksnių 2019 m. sulėtės iki šiek tiek daugiau nei 3%. TVF duomenimis, realusis LV BVP 2018 m. išaugo 4,8%.</p>	
	<p>Infliacija. Centrinio statistikos biuro duomenimis, gegužės mėn. metinė infliacija LV siekė 3,3%.</p>	
	<p>Investicijos. Remiantis audito kompanijos EY atlikta studija, 2018 m. LV buvo pradėti 34 nauji užsienio investicijų projektai lyginant su 53 projektais 2017 m. 40% sumažėjo užsienio investicijų projektų sukurtų naujų darbo vietų skaičius (nuo 2690 2017 m. iki 1078 2018 m.).</p>	
	<p>Mokesčiai. LV premjeras K. Karinš pareiškė, kad EE pažeidė susitarimą su LV dėl alkoholio akcizų ir taip pradėjo „akcizų karą“, todėl LV neturi kito pasirinkimo nei atsakyti tuo pačiu. EE parlamentas priėmė Akcizų įstatymo pataisas, kuriomis šio mokesčio tarifai alkoholiniams gėrimams, taip pat ir alui, nuo liepos mėn. mažinami 25%. Į tai reaguodama Saeima skubos tvarka pirmuoju skaitymu pritarė Akcizų įstatymo pataisoms, kuriomis šio mokesčio tarifas stipriajam alkoholiui mažinamas 15%. Galutinis balsavimas šiuo klausimu planuojamas liepos 8 d. Sprendimas turėtų įsigalioti rugpjūčio 1 d. ir galioti iki 2020 m. vasario 29 d. Tačiau Saeimos biudžeto ir finansų komitetas atmetė siūlymą mažinti akcizą alui, kurį pateikė Žemės ūkio ministras. Prieš kelerius metus LV ir EE sutarė, jog LV, kad pasiektų EE akcizų lygį, jų tarifus didins palaipsniui, siekdama išvengti alkoholio kontrabandos šuolio. Po pokalbio su EE premjeru K. Karinš pareiškė, jog Baltijos šalys alkoholio akcizo dydžius turi derinti, ir EE tam pritaria.</p>	
	<p>Ekonominių klausimų teismas. Premjeras K. Karinš pritaria Teisingumo ministro siūlymui įsteigti Ekonominių klausimų teismą. Tai yra viena iš EPBO rekomendacijų LV. Premjero teigimu, didelė dalis finansinių nusikaltimų yra sudėtingi ir reikalauja specifinių kvalifikacijų.</p>	
	<p>Bankai. Grupė JAV ir Europos investuotojų įsigijo 60 % LV banko PNB Banka (buvęs Norvik bankas) akcijų.</p>	

Biudžetas. Per 2019 m. 5 mėn. LV biudžetas turėjo 514,4 MEUR perviršį.	
---	--

*Parengė : Tomas Grabauskas
Lietuvos ambasados Latvijoje patarėjas*

Tel. +371 67321519

Mob. +371 26190198

Email: tomas.grabauskas@urm.lt

lv.urm.lt